

ЛОБУНОВ Денис

курсант,

Київський інститут Національної гвардії України

Науковий керівник:

СОГОРІН Андрій

кандидат соціологічних наук,

Київський інститут Національної гвардії України

ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА В УМОВАХ УРБАНІЗОВАНОЇ МІСЦЕВОСТІ

Сучасні збройні конфлікти демонструють зростання інтенсивності бойових дій у межах урбанізованих територій, де щільність забудови, наявність багаторівневих конструкцій, підземних комунікацій та велике скупчення цивільного населення формують нові вимоги до організації вогневої підготовки. В умовах урбанізації стрілецькі підрозділи стикаються з численними викликами: обмеженими секторами огляду, складною траєкторією куль у приміщеннях, непередбачуваними відбиттями, підвищеною небезпекою для цивільних та обмеженими можливостями маневру.

Урбаністичне середовище визначається тривимірністю простору — бойові дії ведуться одночасно на різних рівнях: у підвалах, на першому поверсі, міжповерхових перекриттях та дахах. Стрілець має бути готовим до одночасного контролю вертикальної і горизонтальної площини, що суттєво ускладнює оцінку ситуації та прийняття рішень. У таких умовах традиційна підготовка, орієнтована на відкриту місцевість, виявляється недостатньою, а процес навчання має враховувати змінну геометрію позицій, наявність численних укриттів, барикад, вузьких коридорів і складних кутів стрільби.

Стрілецькі навички в місті значною мірою залежать від уміння працювати з укриттями. Важливими є правильне використання виступів будівель, кута стіни, дверних прорізів, транспортних засобів і фрагментів інженерних споруд. Помилки, допущені під час висунення зі схованки, можуть призвести до втрати ініціативи або створити вразливість для противника. Відтак стрілець повинен

знати техніку безпечного відхилення корпусу, мінімізації силуету, контролю положення зброї та вибору оптимальної висоти точки ведення вогню.

Особливої уваги потребує стрільба з будівель і закритих приміщень, оскільки акустичні та візуальні умови всередині загострюють проблему димності, відблисків і відлуння. Також важливо враховувати ризики вторинних уламків, що можуть рикошетити від внутрішніх поверхонь. Підготовка повинна містити тренування в кімнатах, сходових маршах, вузьких коридорах, на дахах та у внутрішніх дворах будівель. Досвід сучасних бойових дій підтверджує, що стрілець, який не володіє навичками стрільби на малих дистанціях у замкнених просторах, значно підвищує ризик помилки та тактичного провалу.

Урбанізоване середовище також диктує необхідність високого рівня координації між членами підрозділу. Тактичні дії передбачають постійне переміщення з прикриттям, застосування принципу “bounding overwatch”, роботу парами та підвищений рівень комунікації. Будь-яке порушення узгодженості руху збільшує ризики як для особового складу, так і для цивільних. Важливо також інтегрувати вогневу підготовку з іншими видами навчання — інженерною, медичною, тактичною та психологічною.

З урахуванням зарубіжного досвіду ефективними є застосування спеціалізованих URBAN-полігонів, модульних конструкцій, макетів будівель, систем імітації бою MILES, мультимедійних тренажерів та VR-технологій. Такі інструменти дозволяють відпрацьовувати сценарії, які складно або небезпечно імітувати в реальному середовищі, та забезпечують можливість багаторазового повторення навчальних епізодів.

Практична значущість адаптованої вогневої підготовки полягає у формуванні стійких навичок ведення вогню в складних умовах міста, розвитку тактичного мислення, пришвидшенні реакції та підвищенні загальної ефективності дій підрозділів. Успішність виконання завдань у місті залежить не лише від рівня технічної майстерності стрільця, а й від здатності взаємодіяти у складі групи, орієнтуватися в незвичних просторових умовах і приймати рішення в умовах стресу.

Удосконалення нормативної та методичної бази, створення відповідної тренувальної інфраструктури, підготовка інструкторів з досвідом урбан-операцій та впровадження сучасних технологій тренування є ключовими умовами підвищення рівня підготовленості персоналу. У комплексі ці заходи дозволять суттєво підвищити боєздатність підрозділів, що виконують завдання у межах урбанізованої місцевості, та забезпечать якісно інший рівень готовності до сучасних викликів.

Список використаних джерел:

1. Согорін А.А., Бірюков О.І. Сучасні технології НАТО у вогневій підготовці. «Національні інтереси України»: науково-практичний журнал. № 7(12) 2025. С. 260-270. DOI: 10.52058/3041-1793-2025-7(12)-260-269
2. Согорін А.А., Атаманенко І.О. Стандарти НАТО в формуванні вогневої компетентності курсантів вищих військових навчальних закладів в Україні. «Національні інтереси України»: науково-практичний журнал. № 8(13) 2025. С. 328-336. [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-8\(13\)-328-336](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-8(13)-328-336)
3. Согорін А.А., Бірук А.І., Ніконенко І.М., Перспективи використання штучного інтелекту у вогневій підготовці курсантів. «Національні інтереси України»: науково-практичний журнал. № 9(14) 2025. С. 425-439. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-9\(14\)-425-439](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-9(14)-425-439)
4. Согорін А.А., Пурнак В.П., Бовсунівський І.М. Огляд практик застосування стандарту «A leader's guide to after action review» підготовці військовослужбовців армій країн НАТО. «Національні інтереси України»: науково-практичний журнал. № 9(134) 2025. С. 440-453. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-9\(14\)-440-453](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-9(14)-440-453)